

ČESKOMORAVSKÁ KONFEDERACE ODBOROVÝCH SVAZŮ

Program Českomoravské konfederace odborových svazů na období 2022–2026

Motto:

Za zachování jistoty dobře placené a bezpečné práce

PREAMBULE

Českomoravská konfederace odborových svazů¹ je největší nezávislé konfederativní sdružení odborových svazů v České republice. Tímto svým programem na léta 2022 – 2026 zaměřeným na obhajobu práv a zájmů zaměstnanců je připravena spolupracovat a aktivně pomáhat při zavádění opatření, která pomohou české společnosti vyrovnat se s důsledky koronavirové krize ve všech oblastech života a přispějí k obnovení dlouhodobého hospodářského růstu České republiky, který umožní překonat současné problémy v oblasti zaměstnanosti, nepříznivého vývoje v oblasti mezd a platů, a zajistit udržení životní úrovně i dlouhodobou udržitelnost sociálních systémů.

K dosažení uvedených cílů se tímto programem ČMKOS obrací na své členy a zaměstnance i na širokou občanskou společnost s výzvou využívat skutečný a plnohodnotný sociální dialog mezi vládou, odbory, zaměstnavateli a občanskou společností k hledání stabilních, konsensuálních a sociálně příznivých cest, které umožní vyrovnat se s problémy a výzvami, které korona virová krize přinesla a přiblíží Českou republiku ekonomicky i sociálně k nejvyspělejším zemím Evropské unie. Nedílnou součástí tohoto procesu musí být i propagace přínosu kolektivního vyjednávání, solidarity a trvalá podpora kolektivního vyjednávání a sociálního dialogu na všech úrovních ze strany státu.

ČMKOS bude reagovat na výzvy a dopady ekonomických změn souvisejících s restrukturalizací, a s obnovou ekonomiky v pokoronavirovém období, s rozvojem zelené ekonomiky a nových informačních a komunikačních technologií (digitalizace, robotizace, umělá inteligence, ad.), které vedou ke vzniku a využívání nových forem práce. Odbory budou muset adekvátně reagovat na negativní dopady této nové agendy na trh práce, pracovní podmínky, sociální dialog a udržitelnost sociálních systémů, a proto budou požadovat po vládě přijetí odpovídající strategie, která povede k minimalizaci těchto negativních dopadů a přicházet s vlastními návrhy a řešeními.

Program **ČMKOS** na léta 2022-2026 se opírá o dlouhodobou strategickou koncepci moderní odborové centrály uplatňovanou ČMKOS při ochraně zájmů zaměstnanců i širokých vrstev obyvatelstva. Současnou pozici vlivného a akceschopného reprezentanta odborů v České republice a uznávaného člena mezinárodních odborových sdružení bude chtít i nadále posilovat. V úsilí o další hospodářský a sociální rozvoj země, na němž se budou růstem své životní úrovně podílet zaměstnanci, nezaměstnaní, důchodci, zdravotně postižení a jejich rodiny, se bude ČMKOS i nadále opírat o opatření obsažená zejména v dokumentech „Vize

¹ Dále jen „ČMKOS“.

změny hospodářské strategie České republiky² a „Šance na přibližování českých mezd vyspělé EU“³, které představují reálnou koncepci hospodářského a sociálního vývoje směřujícího Českou republiku mezi nejvyspělejší země světa, kterou bude inovovat tak, aby reagovala na současné aktuální výzvy. Víze se stala východiskem kampaně „Konec levné práce“, ve které bude ČMKOS pokračovat i v následujícím období, které bude výrazně ovlivněno procesem a potřebami hospodářské a sociální obnovy České republiky. ČMKOS se bude do tohoto procesu aktivně zapojovat svými návrhy i požadavky.

ČMKOS bude i nadále využívat k obhajobě zájmů zaměstnanců všechny podoby odborových akcí, včetně nátlaku, demonstrací a stávek. Bude všemi prostředky bojovat proti nebezpečí infiltrace českých odborů extremistickými nedemokratickými hnutími a stranami.

ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené považují za stěžejní společný cíl v příštích čtyřech letech vytvářet kvalitní nová pracovní místa s vyššími mzdami či platy a obhájit co nejdůstojnější pracovní podmínky svých členů i ostatních zaměstnanců v období, kdy se bude Česká republika vyrovnávat s dopady koronavirové krize a usilovat o vyrovnávání ekonomických i sociálních rozdílů mezi členskými zeměmi Evropské unie, zejména o dosažení mzdové konvergence.

ČMKOS využije všech možností, zákonných prostředků a oprávnění, kterými disponuje, aby důsledně chránila lidi práce v pozici odboráře, zaměstnance, živnostníka, pojištěnce, spotřebitele, rodiče či důchodce.

ČMKOS bude důsledně prosazovat ochranu před diskriminací v práci, dbát na zabezpečení spravedlivých a rovných ekonomických a sociálních podmínek zaměstnanců v době, kdy jsou ekonomicky aktivní, plní svou rodičovskou roli, tak i v době, kdy ztratí zaměstnání nebo se ocitnou v nepříznivých sociálních situacích, a v době, kdy jako senioři jsou odkázáni na důchod.

ČMKOS bude podporovat další rozvoj veřejných systémů sociální ochrany a usilovat u těchto systémů o jejich finanční udržitelnost tak, aby garantovaly důstojnou sociální ochranu zaměstnanců v období složitých sociálně ekonomických podmínek či nenadálých epidemických krizí, měnících se struktur rodiny a stárnutí obyvatelstva a aby současně podporovaly zaměstnanost. K tomu bude aktivně využívat i své působení v Radě hospodářské a sociální dohody.⁴

ČMKOS bude důsledně prosazovat rovné zacházení a princip rovných příležitostí a vystupovat proti projevům xenofobie, rasismu a všem formám diskriminace, zejména proti diskriminaci založené na pohlaví, věku, etnickém původu, názorech, členství v odborech či politických stranách. Staví se za důsledné potírání všech forem rasové, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivosti a z ní vyplývajícího násilí.

ČMKOS bude prosazovat princip rovných příležitostí žen a mužů při tvorbě, realizaci a hodnocení jednotlivých činností i připravovaných právních úprav tak, aby se podařilo zlepšit prosazování rovnosti žen a mužů do praxe, ve veřejném i soukromém životě, na pracovištích i ve společnosti a bude usilovat o zmenšování genderových rozdílů v odměňování a důchodech.

ČMKOS bude jako aktivní člen evropských a světových odborů podporovat, aby sociální práva a sociální ochrana zaujímaly stejně významnou pozici, jakou požívají

² <https://www.cmkos.cz/obsah/222/vize-zmeny-hospodarske-strategie-cr/14318>

³ <https://www.cmkos.cz/cs/obsah/784/studie-cmkos-sance-na-priblizovani-ceskych-mezd-vyspele-eu/170117>

⁴ Dále jen „RHSD“.

ekonomické svobody, a to jak v rámci Evropské unie, tak mimo ni; bude usilovat, aby čistě ekonomické zájmy o co největší liberalizaci světového obchodu nešly proti ochraně pracovních standardů slušné práce a lidských práv včetně práv, která jsou součástí svobody odborového sdružování. Bude se i nadále aktivně podílet na ochraně práv zaměstnanců vyplývajících z kolektivních smluv.

ČMKOS bude usilovat o vytvoření a používání účinných nástrojů zajišťujících vysokou kvalitu vzdělávání (školy), a to včetně celoživotního vzdělávání a rozvoj finančně i místně dostupné zdravotní péče a dalších veřejných služeb bránících sociálnímu vyloučení, růstu chudoby a nerovnosti.

ČMKOS považuje podporu výzkumu, vývoje a inovací za základ, který vytváří nutné podmínky pro udržení a rozvoj kvality života české společnosti ve 21. století. Proto bude prosazovat efektivní využívání zdrojů, jak pracovním intelektuálního potenciálu lidí této země, tak jejich přírodních zdrojů a kulturního a přírodního dědictví.

ČMKOS bude usilovat o posílení významu kultury a veřejné kulturní služby ve společnosti i s ohledem na novou zkušenost, kterou kulturní instituce, jejich zaměstnanci i veřejnost učinili během pandemie koronaviru provázené absencí kultury v našich životech. Bude se zasazovat o průběžné navyšování výdajů na kulturu, o výrazné zlepšení odměňování zaměstnanců kulturních institucí. Bude bránit přijetí legislativních změn zhoršujících podmínky práce a odměňování zaměstnanců v kultuře. Bude bránit rušení pracovních míst v kultuře na základě nekvalifikovaných rozhodnutí a zpochybňování potřeb kulturních institucí.

ČMKOS považuje posilování sociálního dialogu a mnohem širší zapojení sociálních partnerů do rozhodování o strategických záměrech České republiky i Evropské unie a podporu občanských aktivit za efektivní cestu hospodářského rozvoje země a dalšího rozvoje společnosti. Bude proto dbát o posílení solidarity, která je klíčem k zachování sociální soudržnosti společnosti.

ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené budou prostřednictvím sociálního dialogu a kolektivních smluv a dohod, které představují nejsilnější nástroj odborů, usilovat o to, aby zaměstnanci dostávali svůj spravedlivý podíl na vytvořených hodnotách společnosti i na hospodářských výsledcích firem.

ČMKOS bude v rámci tripartitních jednání a legislativních návrhů při tvorbě obecně závazných předpisů v oblasti mezd a platů prosazovat takové úpravy, které budou podporovat mzdovou a platovou konvergenci s vyspělými zeměmi Evropské unie.

I.

ČMKOS a zaměstnanec

1. Pracovněprávní ochrana

ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené, jako oprávnění zástupci zaměstnanců, jsou si vědomi své historické odpovědnosti za dosaženou úroveň pracovních a sociálních ochrany zaměstnanců. Nesou zvýšenou odpovědnost i za její důslednou obhajobu proti všem pokusům ji odstranit nebo ji alespoň podstatně omezit pod záminkou větší flexibility práce, modernizace sociálních systémů a zvýšení konkurenceschopnosti.

ČMKOS bude prosazovat a obhajovat pro zaměstnance takové pracovních a sociálních normy, které vycházejí ze standardů evropské legislativy a zároveň budou plně respektovat pracovní a sociální standardy důstojné práce vyplývající z úmluv Mezinárodní

organizace práce, popřípadě dalších mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána.

ČMKOS bude dále rozvíjet své zapojení do tvorby evropské a mezinárodní pracovněprávní legislativy, zejména ve spolupráci a prostřednictvím Evropské odborové konfederace, Světové odborové konfederace, Poradního odborového výboru při Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a Mezinárodní organizace práce.

ČMKOS se bude zasazovat o to, aby právní úprava obsažená zejména v zákoníku práce, v občanském zákoníku, v zákoně o státní službě, zákoně o úřednících územních samosprávních celků a zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů zaručovala zaměstnancům dostatečnou míru jejich ochrany přímo ze zákona a aby jim tak zajistila důstojné pracovní podmínky, zejména spravedlivé mzdy a platy, bezpečnou práci, pracovní dobu, dovolenou, rovné zacházení, odborný a profesní růst a umožnila jim skloubit jejich pracovní, soukromý a rodinný život.

ČMKOS bude bránit přijetí zákonů, které by umožňovaly propouštění zaměstnance z práce bez uvedení zákonem stanoveného důvodu, popř. přímou i nepřímou diskriminaci. Bude dbát na důslednou realizaci dohod evropských sociálních partnerů, týkajících se potírání obtěžování nebo vystavování zaměstnanců psychickému či fyzickému násilí a stresu na pracovišti.

ČMKOS s využitím všech svých práv a možností bude účinně obhajovat odborová práva včetně práva kolektivně vyjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy a kolektivní dohody za všechny zaměstnance. Bude usilovat v tripartitních jednáních o odstranění současných legislativních překážek, které brání uzavírání kolektivních smluv na podnikové úrovni v případech plurality odborových organizací působících u zaměstnavatele i překážek, které brání uzavírání kolektivních smluv vyššího stupně. Bude důrazně vystupovat proti jakýmkoliv snahám omezit právo na informace a zastupování, právo na kolektivní vyjednávání a další odborová práva včetně práva na stávkou.

ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené uznávají a váží si všech odborářů, kteří odpovědně vykonávají odborové funkce, byť je tím často ohroženo jejich další setrvávání v zaměstnání. ČMKOS bude důsledně všemi dostupnými prostředky vystupovat proti diskriminaci odborových funkcionářů, kteří hájí oprávněné zájmy zaměstnanců včetně svých členů a vyjednávají za ně výhodnější pracovní, mzdové a sociální podmínky prostřednictvím kolektivních smluv.

ČMKOS rovněž využije všechny právní možnosti, aby odborové organizace a jejich orgány měly vytvořeny podmínky pro efektivní výkon své činnosti, vyplývající zejména z jejich zákonných oprávnění.

ČMKOS bude usilovat, aby zaměstnanci nebyli vystavováni v obavě ze ztráty zaměstnání tlaku zaměstnavatelů tím, že budou nuceni přistupovat na nevýhodné pracovní podmínky, zejména prostřednictvím zneužívání agenturního zaměstnávání a jeho nelegálních forem, dalších překérních forem práce, švarcsystému, či nevhodných úprav rozvržení pracovní doby. Proto bude usilovat ve spolupráci s odborovými svazy, zaměstnavateli, jejich organizacemi, územní samosprávou a vládou, aby se sociální dialog stal běžnou praxí a součástí pracovního života.

ČMKOS bude podporovat další rozvoj RHSD i krajských tripartit a také o rozvoj bipartitního sociálního dialogu mezi odborovými a zaměstnavatelskými svazy při řešení ekonomických i sociálních systémů na národní úrovni i v zájmu efektivní implementace dohod evropských sociálních partnerů do české legislativy a praxe. Bude usilovat, aby bipartitní dohody a zejména kolektivní smlouvy hrály v budoucím období zásadní roli, zejména zajišťovaly účinnou kolektivní ochranu zaměstnanců v pracovněprávních vztazích ve složitém období ekonomické a sociální obnovy. ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené budou rovněž pokračovat v úsilí o vytváření podmínek pro uzavírání vyšších kolektivních smluv ve všech odvětvích, včetně veřejné správy a služeb.

ČMKOS bude prosazovat, aby byly přijaty právní předpisy a postupy, které vytvoří efektivní podmínky pro zvýšení vymahatelnosti a vynutitelnosti práva, a to jak ve prospěch zaměstnanců při uplatňování jejich oprávněných nároků vyplývajících z pracovněprávních vztahů, tak i kolektivních práv včetně případů insolvence zaměstnavatele.

ČMKOS bude bránit, aby hospodářské reformy, krize či mimořádné události, jakými je i koronavirová pandemie, a nové formy práce spojené s rozvojem informačních technologií nebyly zneužívány k obcházení pracovněprávní úpravy, zejména v oblasti pracovní doby, aniž by jejich důsledky a zajištění odpovídajících jistot pro zaměstnance byly předmětem kolektivního vyjednávání, popřípadě právní regulace.

ČMKOS bude bránit uplatňování flexibilních forem organizace práce a pracovní doby, které nebudou respektovat základní principy bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci, standardy důstojné práce a sociálního zabezpečení, zejména ty, které vedou k neopodstatněnému prodlužování pracovní doby, zhoršování podmínek odměňování za vykonanou práci a ke zkracování doby odpočinku. Bude podporovat přijetí účinných opatření ke zneužívání agenturního zaměstnávání, včetně jeho nelegálních forem, k obcházení uvedených standardů důstojné práce, k nelegální práci a zastřenému zprostředkování zaměstnání.

Proto bude usilovat o zlepšování právní úpravy podmínek výkonu flexibilních forem práce tak, aby se vztahovala i na práci vykonávanou prostřednictvím digitálních platform, a prosazovat, aby jakékoliv úpravy týkající se flexibility práce byly součástí kolektivního vyjednávání a národního sociálního dialogu. ČMKOS bude odmítat zavádění nedůstojných forem flexibilní práce, které by snižovaly pracovněprávní ochranu zaměstnanců, vedly k nehlášené práci a znemožňovaly sladování pracovního a rodinného života zaměstnanců. Bude bránit vykořisťování práce zahraničních zaměstnanců a jejímu zneužívání ke mzdovému a sociálnímu dumpingu důrazem na kvalifikaci, uplatnění mzdových kritérií a bezúhonnost zaměstnavatele při zaměstnávání cizinců.

ČMKOS bude sledovat a aktivně ovlivňovat vývoj legislativy Evropské unie, aby při jejich případných revizích nedošlo ke zhoršení postavení zaměstnanců a současně bude dbát o důsledné dodržování evropských směrnic týkajících se pracovních podmínek, zejména pracovní doby, minimální mzdy ad. Se stejným cílem bude věnovat pozornost důležitým rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie, zejména pokud se dotýkají konfliktů soutěžního práva s pracovními a sociálními právy.

V rámci legislativního procesu probíhajícího v České republice bude ČMKOS bránit přijímání právních úprav, které jsou v rozporu se závazky České republiky vyplývajících z ratifikovaných mezinárodních smluv, zejména z úmluv Mezinárodní organizace práce.

2. Právní poradenství a zastupování zaměstnanců

ČMKOS bude poskytovat právní pomoc a poradenství v dohodnutém rozsahu a za podmínek stanovených v zásadách poskytování právní pomoci pro členy odborových organizací, případně pro individuální členy odborových svazů.

ČMKOS bude i nadále zajišťovat právní poradenství a právní informace členům odborových svazů.

3. Spravedlivé mzdy a platy

ČMKOS bude usilovat, aby rostla kupní síla mezd a platů zaměstnanců v zájmu vyrovnání se zaměstnanců a jejich rodin s důsledky koronavirové pandemie, obnovení zvyšování jejich životní úrovně i jako jeden z nástrojů obnovování ekonomického růstu formou zvyšování poptávky a aby se postupně přibližovala evropskému průměru. K dosažení této úrovně mezd a platů bude ČMKOS pokračovat v praxi doporučování cíle pro sjednávání

meziročního nárůstu mezd a platů v kolektivním vyjednávání na základě makroekonomických analýz a odhadů inflace.

V zájmu vyšší právní jistoty zaměstnanců bude ČMKOS podporovat opatření, která povedou k tomu, aby se komplexní pravidla pro odměňování zaměstnanců stala součástí kolektivních smluv. Bude aktivně podporovat opatření směřující k odstranění rozdílů v odměňování mezi ženami a muži včetně kvantifikovaných cílů, jak v právní úpravě, tak v rámci kolektivního vyjednávání.

ČMKOS bude usilovat o pokračování pravidelné valorizace minimální mzdy včetně zavedení mechanismu automatické indexace její výše nastaveného tak, aby výše minimální mzdy dosáhla nejméně 50 % průměrné mzdy a přibližovala se relacím dosahovaným v nejvyspělejších státech Evropské unie a aby růst minimální mzdy zajišťoval i nadále růst zaručených mezd.

4. Další vzdělávání a celoživotní učení

ČMKOS považuje efektivní rozvoj dovedností v celoživotní perspektivě a silný systém dalšího vzdělávání dospělých za klíčové prvky spravedlivého trhu práce a politiky zaměstnanosti. Skutečnosti ovlivňující společnost a trh práce (stárnutí populace, přechod na nízkouhřítkovou ekonomiku, technologické změny) proměňují zásadním způsobem to, jak pracujeme a žijeme. Zlepšovat systém vzdělávání dospělých a rozvíjet dovednosti optikou celoživotního učení znamená budovat spravedlivou společnost, zvyšovat adaptabilitu osob na trhu práce a posilovat konkurenceschopnost České republiky. ČMKOS bude v souladu s Akčním plánem implementace evropského pilíře sociálních práv usilovat o to, aby se do roku 2030 nejméně 60 % všech dospělých osob každoročně účastnilo odborné přípravy.

ČMKOS bude podporovat inovativní a nové formy dalšího vzdělávání dostupné pro všechny zaměstnance a bude prosazovat nárok na celoživotní učení pro všechny občany. Bude podporovat státní i zaměstnavatelské programy a projekty, které podporují zaměstnance při zvyšování jejich základních a odborných dovedností či změně / získání nové kvalifikace, zejména pak pro ty zaměstnance ohrožené do budoucna ztrátou zaměstnání v důsledku společenských trendů.

ČMKOS bude prostřednictvím kolektivních smluv a jiných dohod sociálních partnerů v rámci RHSD vyjednávat o zvýšení investic do systému vzdělávání dospělých, zejména dalšího profesního vzdělávání, o zvýšení počtu účastníků zapojených do programů dalšího profesního vzdělávání a bude požadovat, aby stát zvýšil a rozvíjel rekvalifikační programy tak, aby se staly účinným nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti a zlepšovaly zaměstnatelnost uchazečů o zaměstnání i dovednosti a znalosti zaměstnanců.

ČMKOS bude proto prosazovat a podporovat systémy profesního vzdělávání i celoživotního učení, zejména odborného profesního vzdělávání a přípravy, které poskytnou lepší příležitost dalšího uplatnění ve společnosti a podle potřeb ekonomiky a trhu práce všem, bez ohledu na pohlaví, věk, etnický původ či národnost a počáteční vzdělání. Dále bude usilovat o vznik efektivního systému dalšího vzdělávání v ČR, jehož součástí bude vícezdrojové financování celoživotního učení. Současně bude prosazovat udržení struktury vzdělávacích oborů v odborném vzdělávání na školách tak, aby navazovaly na požadavky trhu práce.

ČMKOS se bude podílet na celostátní i regionální úrovni na projektech a programech v oblasti dalšího vzdělávání dospělých.

5. Daně

Prvořadým úkolem ČMKOS v daňové oblasti bude vyrovnat se s dopady nesystémových daňových opatření, která byla do daňového systému České republiky

implementovány v období koronavirové krize, a které dále prohloubily zásadní distorze v českém daňovém systému. Tato opatření, jejichž objem činil fakticky polovinu deficitu státního rozpočtu, vyvolávají ve střednědobém horizontu hmatatelné riziko převodu části těchto dopadů na skupiny středně a nízko příjmových zaměstnanců a důchodců, a to buď vytvořením či posílením přímých plateb zaměstnanců, resp. zvýšením podílu nepřímých daní na daňovém inkasu (DPH, spotřební daně). To znamená opět výrazně relativně vyšší zásah do rodinných rozpočtů uvedených skupin zaměstnanců a důchodců.

ČMKOS bude proto usilovat, aby změny v oblasti daní zajistily, že daňový systém bude spravedlivý ke všem daňovým poplatníkům, hospodářsky efektivní, napomůže k udržení a podpoře obnovení hospodářského růstu i sociálního rozvoje a k dlouhodobé udržitelnosti rovnováhy veřejných financí. Tj. že se na celospolečenské solidaritě potřebné k překonání současných ekonomických a rozpočtových problémů budou podílet všechny skupiny obyvatelstva úměrně výši svých příjmů. K zajištění odolnosti systému vůči daňovým únikům a šedé ekonomice bude ČMKOS usilovat o posílení koordinované kontrolní činnosti příslušných státních orgánů.

ČMKOS proto bude podporovat změny vedoucí k posílení srozumitelnosti, spravedlnosti a zjednodušení daňové soustavy jako celku, tím i k posílení plnění daňových povinností daňovými subjekty. Současně bude usilovat o zajištění potřebné úrovně míry zdanění a přiměřené solidarity tak, aby se na daňovém inkasu spravedlivě a vyváženě podíleli všichni poplatníci včetně osob samostatně výdělečně činných, a aby byl vytvořen dostatek zdrojů pro financování veřejných služeb, jako jsou školství, zdravotnictví či systémy sociálního zabezpečení.

ČMKOS zásadně odmítá záměry směřující k zásadnímu snížení odvodů na sociální a zdravotní pojištění. Považuje za nepřijatelné vydávat opatření směřující k destrukci systému důchodového a zdravotního pojištění a jejich následnou privatizaci za nástroj zvyšování mezd. Proti těmto návrhům bude ČMKOS vždy, kdy se objeví, bojovat.

II.

ČMKOS a bezpečná práce a zdraví zaměstnanců

Působení odborů v oblasti bezpečnosti práce představuje významnou preventivní funkci a přispívá k ochraně života a zdraví zaměstnanců zejména tím, že je pomáhá chránit před pracovními úrazy a nemocemi z povolání a jejich zdravotními i sociálními následky.

ČMKOS bude proto důrazně usilovat o to, aby zaměstnavatelé vytvářeli svým zaměstnancům příznivé, bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí. Bude sledovat vliv pracovních podmínek i životního prostředí na bezpečnost a zdraví zaměstnanců. Důraz bude ČMKOS klást především na prevenci a včasné rozpoznání negativních jevů, zejména na zavedení pracovně lékařské péče u každého zaměstnavatele.

ČMKOS bude spolupracovat se Státním úřadem inspekce práce a s dalšími orgány dozoru nad bezpečností práce na vytipování rizikových oblastí pro směřování kontrolní činnosti s cílem účinněji zlepšovat nevyhovující pracovní prostředí.

Důležitým cílem této činnosti bude rovněž snížení úrazovosti, počtu pracovních úrazů, zejména počtu smrtelných úrazů na pracovištích. Své náměty a návrhy pro zlepšení v oblasti BOZP bude předkládat svými zástupci na jednání Rady vlády pro BOZP, v jejich Stálých výborech a v Pracovním týmu RHSD pro BOZP.

ČMKOS bude využívat příspěvky odborovým organizacím na opatření v oblasti prevence rizik vzniku poškození zdraví následkem pracovních úrazů a nemocí z povolání

k projektům, které reálně přispějí ke snížení počtů pracovních úrazů. Bude nadále usilovat o vybudování systému pracovní (úrazové) rehabilitace.

ČMKOS bude usilovat o trvalou finanční spoluúčasť státu při úhradě vzniklých výkonem odborové kontroly nad bezpečností a ochranou zdraví při práci včetně nákladů na školení k prohloubení kvalifikace svazových inspektorů bezpečnosti práce pověřených výkonem této kontroly.

III.

ČMKOS a sladování pracovního, rodinného a soukromého života zaměstnanců

ČMKOS bude podporovat opatření, která umožní lepší sladování pracovního, rodinného a soukromého života zaměstnanců, která umožní jejich zapojení do celoživotního vzdělávání, účast na veřejném životě a v případě potřeby pečovat o děti a další členy rodiny v důstojných podmínkách.

ČMKOS bude navrhopvat přijetí účinných opatření, která povedou ke zlepšení sociální a ekonomické situace rodin s dětmi včetně dostatečné výše sociálních dávek a bude usilovat o důstojné finanční ohodnocení péče o děti a další členy rodiny.

Bude usilovat o dostupné a kvalitní veřejné služby pro rodiny včetně zařízení pro děti a pro osoby závislé na pomoci druhých.

ČMKOS a odborové svazy v ní sdružené budou prosazovat, aby kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy i kolektivní dohody obsahovaly opatření, která povedou ke sladování profesního, rodinného a soukromého života a k vytváření prorodinného prostředí u zaměstnavatelů. V rámci toho budou usilovat o prohlubování ochrany zaměstnanců s povinnostmi k rodině před propuštěním, o vhodnou úpravu jejich pracovní doby či formy pracovního vztahu, umožnění širšího využívání práce z domova, popř. dalších forem práce spojených s rozvojem informačních a komunikačních technologií s náležitou ochranou (včetně práva na odpojení), poskytování pracovního volna podle potřeb uvedených zaměstnanců a o zlepšení dostupnosti dopravy do a ze zaměstnání.

Ke zlepšení možnosti snadnějšího návratu zaměstnanců s povinnostmi k rodině bude ČMKOS podporovat přijetí konkrétních opatření v pracovněprávní oblasti v rámci implementace nové směrnice EU o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob. Bude rovněž podporovat státní i zaměstnavatelské programy a projekty, které umožní zaměstnancům se včas připravit na odborné a kvalifikační požadavky související s jejich prací a požadavky trhu práce.

IV.

ČMKOS a mladí

ČMKOS si je vědoma, že mladí absolventi škol, uchazeči o zaměstnání a jejich rodiny jsou zejména dnes ve velké míře ohroženi překerními formami práce a diskriminací na trhu práce. ČMKOS bude usilovat o změnu tohoto nežádoucího trendu tak, aby rozvoj nových informačních a komunikačních technologií a zelené ekonomiky zlepšoval jejich šance na perspektivní pracovní uplatnění.

ČMKOS si jako jednu ze svých priorit uvědomuje nutnost oslovování mladých zaměstnanců, případně mladých lidí, kteří se na vstup do zaměstnání připravují, a posilování členské základny odborů prostřednictvím získávání nových členů z jejich řad.

ČMKOS bude ve spolupráci s odborovými svazy podnikat kroky ke zvýšení povědomí mladých lidí o odborech a o jejich činnosti mezi mladými lidmi a k zlepšení image odborů. K tomu bude ČMKOS využívat vhodné prostředky, zejména svoje webové stránky a sociální sítě.

ČMKOS bude v souladu s Rámcem akcí evropských sociálních partnerů na podporu zaměstnávání mladých prosazovat růst zaměstnanosti a absolventů škol a mladých lidí obecně. V zájmu podpory mladé generace při zakládání rodin bude ČMKOS navrhopat opatření, která zlepší postavení mladých lidí na trhu práce při prvním vstupu do zaměstnání. Bude rovněž podporovat taková opatření vlády a Parlamentu ČR, která povedou k výstavbě cenově dostupných bytů pro bydlení mladých rodin.

ČMKOS bude věnovat zvýšenou pozornost pracovním a sociálním podmínkám mladých zaměstnanců, aby umožnily jejich osobní rozvoj i lepší sladování pracovního a rodinného života. Aktivně se bude zasazovat zejména o jejich rovný přístup k zaměstnání a rovné podmínky výkonu práce. Zejména bude ČMKOS důrazně vystupovat proti mzdové a platové diskriminaci mladých zaměstnanců.

V neposlední řadě se bude ČMKOS intenzivně věnovat oblasti vzdělávání mladých lidí, a to jak v podobě přípravy na budoucí povolání, tak i v podobě kvalifikačního a profesního růstu mladých zaměstnanců.

V.

ČMKOS a sociální ochrana zaměstnance

Zachování evropského sociálního modelu a jeho uplatnění v České republice včetně důsledné implementace zásad Evropského pilíře sociálních práv pokládá ČMKOS za základ dobrého fungování společnosti a za nástroj k ochraně občanů před propadem do chudoby a zachování sociální soudržnosti. ČMKOS proto bude všemi dostupnými prostředky prosazovat spravedlnost, rovnost, lidskou důstojnost, spoluúčasť na rozhodování, přiměřenost sociálních dávek, důchodů, dávek v nemoci, finanční udržitelnost sociálních systémů a odpovídající míru solidarity při rozdělování společenských prostředků.

ČMKOS bude usilovat o zachování a rozvoj systému solidárního sociálního pojištění, který zabezpečuje spolehlivou ochranu obyvatelstva při nemoci, v nezaměstnanosti, invaliditě a ve stáří a je garancí ochrany před chudobou (včetně tzv. „pracující chudoby“) a sociálním vyloučením. Současně bude usilovat o zavedení povinného nemocenského pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnanců pracujících na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

ČMKOS odmítá redukci výše pojistného odváděného zaměstnanci a zaměstnavateli na financování systémů sociálního pojištění, které garantuje zachování sociální soudržnosti. ČMKOS proto bude bránit dalšímu snižování povinných odvodů do pojistných systémů či realizaci návrhů, aby jediným plátcem pojistného byli pouze zaměstnanci, ale naopak bude podporovat opatření vedoucí k dlouhodobé finanční udržitelnosti sociálních systémů.

ČMKOS odmítá přijímání jakýchkoliv opatření, která by vedla ke zvyšování míry chudoby a k sociálnímu vyloučení; bude pokračovat ve svém úsilí o řešení problémů vyplývajících z vysokého zadlužení domácností, pomůže zvyšovat informovanost zaměstnanců a jejich rodin o rizicích půjček a řešení důsledků jejich nesplácení a na vytvoření právních podmínek pro účinné potírání lichvy včetně podmínek pro zvyšování finanční gramotnosti. Bude usilovat o vytvoření podmínek pro zajištění sociálního bydlení v odůvodněných případech.

ČMKOS bude usilovat o zajištění kvality a cenové i místní dostupnosti sociálních služeb a o opětovné zavedení pravidelné valorizace životního a existenčního minima.

VI.

ČMKOS a zaměstnanec na trhu práce

ČMKOS považuje úsilí o plnou zaměstnanost a zajištění z ní vyplývajících sociálních a právních jistot zaměstnanců za prioritní smysl a cíl své práce v nadcházejícím období. Bude podporovat hospodářskou a sociální politiku orientovanou na vytváření kvalitních nových pracovních míst a lepší finanční zabezpečení lidí, kteří jsou propouštěni nebo jsou zaměstnáváni v prekérních formách práce, včetně agenturního zaměstnávání.

ČMKOS bude mít ve své činnosti na zřeteli všechny nové trendy (rozvoj zelené ekonomiky, využívání nových informačních a komunikačních technologií spojených s digitalizací, robotizací, automatizací, umělou inteligencí ad. a se vznikem a využíváním nových forem práce (příležitostná práce, mobilní práce v podobě práce na dálku či „home office“, sdílení místa, sdílení zaměstnanců, dočasné řízení, práce na základě poukázek, portfoliová práce, platformová práce, skupinové zaměstnávání a zaměstnávání založené na spolupráci), které budou v následujících letech ovlivňovat český trh práce a bude usilovat o maximalizaci jejich pozitivních efektů a minimalizaci jejich dopadů negativních.

Probíhající krize jasně ukázala, že podpory v nezaměstnanosti se velmi vzdálily od pracovních příjmů, což zásadně deformuje trh práce, tlačí na snižování mezd a demotivuje uchazeče o práci k aktivnímu přístupu, zejména k rekvalifikacím. ČMKOS se proto zaměří na bonifikaci uchazečů o práci za aktivitu při využívání nástrojů trhu práce a o zvýšení podpor v nezaměstnanosti.

V souladu s cíli a prostředky schválenými v rámci akcí evropských sociálních partnerů na podporu zaměstnávání mladých lidí bude ČMKOS usilovat o vytvoření podmínek pro větší zapojení mladých lidí a dalších zranitelných skupin na trhu práce (osob ve věku blízkém důchodovému věku, menšin, důchodců, migrantů, osob se zdravotním postižením atd.).

Cílem je dosáhnout zlepšení postavení žen na pracovním trhu i na pracovištích v zájmu vytvoření produktivnějšího, inovativnějšího a stimulačního pracovního prostředí, lepšího ekonomického výkonu a odstraňování segregace a stereotypů v dělbě práce mezi muži a ženami.

ČMKOS bude požadovat plné obnovení akceschopnosti Úřadu práce České republiky v oblasti zaměstnanosti, včetně zvýšení jeho aktivity v oblasti poradenství a zprostředkování práce, podstatné navýšení zdrojů na pasivní i aktivní politiku zaměstnanosti, zvýšení dosavadní úrovně podpor v nezaměstnanosti, podporovat budování rozvinuté sítě moderních služeb zaměstnanosti, uplatňování efektivních forem podpory tvorby nových pracovních míst se zaměřením na zvláště ohrožené skupiny na trhu práce, a k tomu bude prosazovat další podstatné rozšíření programů aktivní politiky zaměstnanosti.

ČMKOS bude podporovat orientaci české ekonomiky na plné využití vysoce kvalifikované práce, opřené o celoživotní vzdělávání a směřující k rozvoji vědy a techniky a k širokému uplatnění moderních technologií a digitalizace tak, aby se ČR postupně stávala ekonomicky a sociálně rovnocennou zemí nejvyspělejších zemí Evropské unie.

ČMKOS bude prosazovat zapojení sociálních partnerů do rozhodovacích procesů a zvyšovat účast odborů na programech pro podporu zaměstnatelnosti obyvatelstva. ČMKOS podpoří v zájmu ochrany před sociálním dumpingem regulaci migrace směřující k odstranění či omezení nelegálního zaměstnávání jak cizinců, tak českých občanů a posílení kontrolních mechanismů včetně zlepšení spolupráce SUIP, celní správy a Policie ČR při provádění kontrolní činnosti. Současně bude podporovat dodržování práv migrantů, důstojné a rovné zacházení s nimi a jejich integraci na trhu práce.

VII.

ČMKOS a zaměstnanec v ekonomice

1. Růst životní úrovně

ČMKOS bude usilovat o to, aby výsledky hospodářské činnosti plně sloužily lidským potřebám a společenským cílům tak, aby na základě spravedlivého rozdělování vytvořených hodnot zajistily udržení životní úrovně a vytvoření podmínek pro její další růst. ČMKOS nepřipustí, aby klíčový ukazatel rozdělení nově vytvořené hodnoty směřoval stále ve větší míře k posílení míry zisku na úkor mezd. ČMKOS bude reagovat na výzvy a dopady nových ekonomických změn, které přináší rozvoj zelené ekonomiky, využívání nových informačních a komunikačních technologií spojených s digitalizací, robotizací, umělou inteligencí ad. a se vznikem a využíváním nových forem práce tak, aby respektovaly oprávněné zájmy zaměstnanců a jejich rodin.

ČMKOS bude prosazovat taková opatření, která podpoří obnovení hospodářského růstu cestou inovací a zvyšováním konkurenční způsobilosti ekonomiky, která budou směřovat ke snižování nezaměstnanosti, k vyšší zaměstnanosti a růstu reálných příjmů obyvatelstva. Bude přitom dbát, aby další integrace našeho hospodářství do evropské i světové ekonomiky neohrozila dosaženou úroveň sociální ochrany, zejména pokrytí mandatorních sociálních výdajů a prosazovat takové změny, které budou podporovat mzdovou, platovou i sociální konvergenci s vyspělými zeměmi Evropské unie.

ČMKOS nepřipustí žádnou formu privatizace veřejných služeb a sociálních transferů.

Pro realizaci těchto cílů bude ČMKOS aktivně působit především v rámci RHSD a Regionálních RHSD, zejména prostřednictvím Regionálních rad odborových svazů. ČMKOS a odborové svazy budou spolupracovat na všech úrovních se zaměstnavateli, s hospodářskými subjekty, spolky, se zákonodárnými sbory, samosprávou, s vládou a politickými subjekty, které se hlásí a prosazují principy demokracie, svobody a humanismu.

ČMKOS bude požadovat, aby stát a jeho složky účinně postupovaly proti hospodářské kriminalitě, zejména proti korupci a klientelismu, podvodům v oblasti daní a odvodů, poškozování či zvýhodňování věřitelů.

2. Veřejné služby

ČMKOS bude usilovat o zachování současného rozsahu veřejných služeb, bude prosazovat jejich dostupnost, rozvoj a vyšší kvalitu tak, aby odpovídaly především potřebám občanů. Bude požadovat, aby stát garantoval veřejné služby ve všech regionech České republiky ve stejné kvalitě a dostupnosti.

ČMKOS bude usilovat o to, aby celkový podíl veřejných výdajů k hrubému domácímu produktu na veřejnou správu a služby nebyl snižován a zásadně odmítá, aby se případné snižování daní promítalo do rozsahu, kvality a dostupnosti veřejných služeb, především zdravotnictví, školství, integrovaného záchranného systému a sociálních transferů, zejména dávek státní sociální podpory a pomoci, nemocenských dávek, podpor v nezaměstnanosti a důchodů.

ČMKOS bude prosazovat zachování optimální sítě škol a školských zařízení, sítě zdravotnických a sociálních služeb včetně sociálního bydlení. Bude podporovat a prosazovat zlepšení dopravní obslužnosti s cílem snižování nezaměstnanosti a zlepšení mobility pracovní síly.

ČMKOS bude usilovat o zachování zdravotnictví a sociální péče jako kvalitní a dostupné veřejné služby a bude bránit krokům, které povedou k privatizaci dalších zdravotnických zařízení, zvyšování plateb obyvatelstva v souvislosti s poskytováním zdravotní péče a ke snižování jejich standardů.

ČMKOS bude podporovat opatření směřující ke zlepšování kvality života obyvatel, související se zachováním zdravého a kvalitního životního prostředí, s efektivním využíváním veškerých zdrojů a s minimalizací negativních dopadů lidské činnosti na životní prostředí.

VIII.

ČMKOS a důchody

ČMKOS dlouhodobě prosazuje důchodový systém, který zabezpečí dostatečnou úroveň důchodů a umožní zachování důstojného a aktivního života ve stáří, při invaliditě i ve složité sociální situaci způsobené ztrátou živitele rodiny. Za přiměřené zabezpečení ve stáří považuje ČMKOS takovou úroveň důchodů, kdy celkový příjem důchodce bude dosahovat v průměru alespoň 70 % předdůchodových příjmů.

Bude proto usilovat o zachování dlouhodobé finanční udržitelnosti průběžného důchodového pojištění, jež představuje díky přiměřené míře solidarity a zásluhovosti, která se v něm uplatňuje, základ a jistotu zabezpečení příjmů zaměstnanců a jejich rodin ve stáří, při invaliditě či ztrátě živitele a bránit snahám o jeho oslabení ve prospěch rozvoje různých forem soukromého důchodového spoření.

ČMKOS bude usilovat o zlepšení financování průběžného důchodového systému postupným odstraněním nerovného postavení zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných při úhradě pojistného na důchodové pojištění.

ČMKOS bude usilovat, aby se při pravidelných valorizacích zvyšovala kupní síla vyplácených důchodů a nezaostávala tak za kupní silou mezd a platů a aby se postupně snižovaly rozdíly mezi důchody žen a mužů.

ČMKOS bude prosazovat širší zapojení zaměstnavatelů do všech systémů, které slouží vytváření doplňkových důchodových příjmů zaměstnanců, a usilovat o rozvoj těchto systémů tak, aby umožnily zajistit dosažení vyšší zásluhovosti celkového důchodového příjmu v závislosti na zaplaceném pojistném a příspěvcích prostřednictvím doplňkového penzijního spoření. Bude usilovat o přijetí právní úpravy dřívějšího odchodu do důchodu pro zaměstnance vykonávající fyzicky namáhavé, popř. zdraví škodlivé či rizikové práce.

ČMKOS bude usilovat, aby instituty umožňující předčasný odchod do starobního důchodu byly dostatečně flexibilní a umožnily všem zaměstnancům v obtížných životních situacích dřívější odchod do starobního důchodu bez propadu jejich životní úrovně ve srovnání s těmi, kteří odcházejí do důchodu při dosažení obecného důchodového věku.

IX.

ČMKOS a propagace odborové činnosti

Stěžejním propagačním úkolem ČMKOS pro nové období bude navázat na úspěšnou kampaň, kterou ČMKOS zahájila v roce 2015 pod názvem Konec levné práce. Komunikační strategie ČMKOS využije všech pozitivních poznatků, zejména skutečnost, že tato kampaň historicky poprvé v nebývalé míře významně podnítila celospolečenskou diskuzi o velmi nízké ceně práce v České republice ve vztahu k evropským mzdám.

ČMKOS bude pokračovat v nastartované nové formě komunikace, kterou oslovila širokou část českých zaměstnanců.

ČMKOS bude využívat a rozvíjet propagační působení, které dodává odvalu, inspiraci i argumenty před každoročním zahájením procesu kolektivního vyjednávání. Bude sledovat

záměr, aby se stanovování cílů pro kolektivní vyjednávání stalo trvalou součástí propagace tohoto pro odbory klíčového nástroje pro zvyšování mezd a platů.

Jako hlavní argumentační zdroje této propagace bude ČMKOS vhodně využívat vlastní analytické dokumenty navazující na Studii ČMKOS „Šance na přiblížení českých mezd vyspělé EU“. Odbory se budou na veřejnosti prezentovat jako instituce, která trvale přináší důvěryhodné důkazy o dlouhodobých vážných příčinách nízkých mezd v ČR a nutnosti a prospěšnosti jejich zvyšování. Nízké příjmy nejsou strategií pro českou ekonomiku – a koronavirová krize nemůže být záminkou jejich stagnace.

ČMKOS bude podporovat a zvýrazňovat prezentaci jednotlivých odborových svazů a základních organizací v jejich oprávněných protestních aktivitách a přispívat k posílení vzájemné solidární podpory mezi odborovými svazy.

V daleko větší míře bude propagovat sounáležitost odborů v rámci EU.

ČMKOS je v současnosti v České republice vnímána jako mluvčí českých zaměstnanců, je třeba všemi účinnými formami externí a interní komunikace tento kredit udržet.

K interní komunikaci s členskou základnou bude ČMKOS využívat vedle magazínu Soudy Revue stále více on-line nástroje a další moderní formy komunikace.

ČMKOS naváže na úspěšnou intenzivní spolupráci a komunikaci s hlavními a vlivnými mediálními zdroji, bude cíleně vybírat a nabízet aktuální témata, kterými mohou odbory zaujmout širší veřejnost. Bude pokračovat široké využití prezentace odborů na sociálních sítích, do kterého je vhodné více zapojit odborové svazy ČMKOS.

X.

ČMKOS a síla mezinárodní solidarity odborářů

ČMKOS si je vědoma, že důsledky globalizace ekonomiky a výzev, včetně koronavirové pandemie, jimž čelí Evropská unie i Česká republika jako její členská země v souvislosti s rostoucím tlakem na konkurenceschopnost, zvyšování nákladů práce, flexibilitu, digitalizaci a robotizaci budou nadále ovlivňovat celkové postavení našich, evropských i světových odborů. Proto budou muset stále solidárně čelit dalším možným pokusům oslabit odborová práva, postavit zaměstnance a odbory z různých zemí proti sobě a přenést na ně další náklady hospodářských reforem a krizí.

ČMKOS proto bude s ostatními členy Evropské odborové konfederace i nadále aktivně působit zejména proti snahám snižovat úroveň sociálních a pracovních práv v prostoru Evropské unie včetně snižování významu a role sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání. V tomto směru bude koordinovat i práci svých zástupců v těch strukturách Evropské unie, kde působí sociální partneři, i v Evropském hospodářském a sociálním výboru. Bude spolupracovat s poslanci Evropského parlamentu, jimž je blízké zaměření programu ČMKOS, a využívat i své dobré vzájemné vztahy zejména s odbory sousedních, ale i dalších zemí, a to na všech úrovních.

ČMKOS bude dále usilovat o co nejúčinnější uplatnění svého vlivu v institucionálním systému, jímž se Česká republika podílí na vývoji v Evropské unii, a o využití všech dostupných možností, které poskytuje Evropská unie v rámci svých společných programů, iniciativ a fondů.

ČMKOS podpoří jako člen Mezinárodní odborové konfederace a Poradního odborového výboru při Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj společné iniciativy světových odborů a EOK zaměřené na přebudování evropského a mezinárodního finančního systému tak, aby sloužil potřebám reálné ekonomiky a sociálního rozvoje.

ČMKOS bude usilovat o to, aby Mezinárodní organizace práce jako jediná tripartitní instituce v rámci OSN usilující o prosazení důstojné práce pro všechny byla v procesu pokračující globalizace financí, obchodu a trhů práce konzultována a její úmluvy řádně naplňovány nejen v národním měřítku, ale aby k nim bylo v oblasti základních pracovních standardů a lidských práv přihlíženo i v činnosti dalších světových institucí. Bude usilovat o ratifikaci dalších úmluv Mezinárodní organizace práce Českou republikou.

V případě potřeby využije ČMKOS všech možností, jež jí dává členství v přeshraničních regionálních, evropských a světových odborech, zastoupení v Mezinárodní organizaci práce a mechanismy dalších evropských či mezinárodních institucí, k ochraně odborových a dalších práv zaměstnanců v České republice.